

Әскери қызметтен босатылған, жиырма бес және одан көп жыл еңбек сіңірген адамдарға санаторийлік-курорттық емделу ұсынылатын аурулардың тізбесін бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 28 ақпандағы № ҚР ДСМ-21 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2022 жылғы 4 наурызда № 27030 болып тіркелді

"Әскери қызмет және әскери қызметшілердің мәртебесі туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 50-бабының 1-тармағына сәйкес БҰЙЫРАМЫН:

1. Қоса берілген Әскери қызметтен босатылған, жиырма бес және одан көп жыл еңбек сіңірген адамдарға санаторийлік-курорттық емделу ұсынылатын аурулардың тізбесі бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің Медициналық көмекті ұйымдастыру департаменті Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуді;

2) осы бұйрықты ресми жариялағаннан кейін оны Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің интернет-ресурсында орналастыруды;

3) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркегеннен кейін он жұмыс күні ішінде Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің Заң департаментіне осы тармақтың 1) және 2) тармақшаларында көзделген іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметтерді ұсынуды қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау вице-министріне жүктелсін.

4. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасы
Денсаулық сақтау министрі

А. Ғиният

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасының
Бас прокуратурасы

2022 жылғы " __ " _____

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасы

Қорғаныс министрлігі

2022 жылғы " __ " _____

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасының
Мемлекеттік күзет қызметі

2022 жылғы " __ " _____

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасы
Төтенше жағдайлар министрлігі

2022 жылғы " __ " _____

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасының
Ұлттық қауіпсіздік комитеті

2022 жылғы " __ " _____

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасы
Ішкі істер министрлігі

2022 жылғы " __ " _____

Қазақстан Республикасы
Денсаулық сақтау министрі
2022 жылғы 28 ақпандағы
№ ҚР ДСМ-21 Бұйрықпен
бекітілген

Әскери қызметтен босатылған, жиырма бес және одан да көп жыл еңбек сіңірген адамдарға санаторийлік-курорттық емдеу берілетін аурулардың тізбесі

Аурудың атауы, нысаны, сатысы және санаторийлік-курорттық ұйымдар
1-тарау. Жүрек бұлшықеттері мен жүрек қақпақшаларының аурулары
1. Үдерістің белсенділік белгілерінсіз стационардан шыққаннан кейін 6-8 айдан соң І функционалдық кластан төмен (бұдан әрі – ФК) жүрек ырғағының болжанбаған жағымсыз бұзылыстарынсыз (Лаун бойынша 1-2 градациялық экстрасистолияның, синустық аритмияның, І дәрежеден атриовенткулярлық блокаданың болуына жол беріледі) созылмалы жүрек функциясының созылмалы жеткіліксіздігі кезінде (

бұдан әрі – ЖСЖ) жүрек қақпақшасының кемістігі аясында немесе онсыз болған бастапқы немесе қайталанған ревматикалық эндомиокардиттен кейінгі жай-күй.

2. Жүрек ақаулары:

1) жалпы қанағаттанарлық жағдайда, компенсация жағдайында немесе ЖСЖ I ФК жоғары емес, жүрек ырғағы мен өткізгіштігінің болжамды қолайсыз бұзылуларынсыз ревматикалық процестің белсенділік белгілерінсіз митралдық қақпақшаның жеткіліксіздігі (экстрасистолия – топтық, политоптық, жиі, пароксизмалдық ырғақтың бұзылуы, I дәрежеден жоғары атриовентрикулярлық блокада, Гис шоғыры аяқтарының толық блокадасы) (климаттық емдеу (таулы жерлерде орналасқандарды қоспағанда), көмірқышқыл және радон суларымен бальнеоемдеу);

2) ревматикалық процестің белсенділік белгілері жоқ, компенсация жағдайында немесе ЖСЖ I ФК төмен, жүрек ырғағының болжамды қолайсыз бұзылуларынсыз митралдық қақпақша жеткіліксіздігінің басым болуымен біріктірілген жүрек митралдық ақауы (климаттық емдеу, көмірқышқыл және радон суларымен бальнеоемдеу);

3) процестің белсенділік белгілері жоқ сол жақ атриовентрикулярлық саңылау стенозының басым болуымен немесе I ФК-дан төмен ЖСЖ біріктірілген митралдық жүрек ақауы (климаттық емдеу (таулы жерлерде орналасқандарды қоспағанда));

4) 1), 2), 3) тармақшалардағы, II ФК ЖСЖ кезіндегі жағдай;

5) процесс белсенділігінің белгілері жоқ, ЖСЖ I ФК төмен, стенокардия ұстамаларынсыз, қатарлас артериялық гипертониясыз және жүрек ырғағы мен өткізгіштігінің болжамды қолайсыз бұзылуларынсыз аорталық қақпақшаның ақаулары (климаттық емдеу (таулы жерлерде орналасқандарды қоспағанда));

6) аралас жүрек ақауы – компенсация жағдайында процесс белсенділігінің белгілері жоқ митралдық-аорталық немесе ЖСЖ I ФК төмен, жүрек ырғағы мен өткізгіштігінің болжамды қолайсыз бұзылуларынсыз (климаттық емдеу (таулы жерлерде орналасқандарын қоспағанда));

7) 6) тармақшадағыдай, ФК II ЖСЖ кезіндегі жағдай;

8) патологиялық процестің белсенділігі болмаған кезде жүректің қақпақшалы аппаратына (митралдық комиссуротомияға, жасанды протездерді имплантациялауға, пластикалық операцияға) және операциядан кейін 1,5-2,5 айдан кейін I ФК-дан төмен ЖСЖ операциялық араласудан кейінгі жай-күйі;

9) операциядан кейін 6-8 айдан кейін ревматикалық процестің белсенділігі болмаған кезде, компенсация кезінде немесе ЖСЖ I ФК-дан төмен (климаттық емдеу, бальнеоемдеу) жағдай 8) тармақшадағыдай.

3. Тұрақты ремиссия сатысындағы жіті құбылыстардың аяқталуы бойынша ревматизмдік емес миокардиттен кейінгі жай-күй:

1) I ФК-дан төмен ЖСЖ кезінде (климаттық емдеу, көмірқышқыл және радон суларымен бальнеоемдеу);

2) ЖСЖ II ФК кезінде.

2-тарау. Жүректің ишемиялық ауруы (бұдан әрі – ЖИА)

4. Тұрақты стенокардия:

1) Сирек ұстамалармен (аптасына 1-2 рет) физикалық жүктемелерде, ЖСЖ I ФК төмен, бұзусыз жүрек ырғағы мен өткізгіштігі (климаттық емдеу, бальнеоемдеу);

2) 1) тармақшадағы жағдаймен бірдей, бірақ I дәрежеден төмен артериялық гипертониямен (климаттық емдеу);

3) жүрек ырғағы мен өткізгіштігінің болжамды қолайсыз бұзылуынсыз ЖСЖ I және II ФК стенокардия ұстамаларымен және ЖСЖ I ФК төмен және болжамды қолайсыз және ауыр жүрек ырғағының бұзылулары жоқ;

4) ишемиялық ауруды операциялық емдеуден кейінгі жағдай жүрек (аорто-және маммарокоронарлық шунттау, коронарлық артериялардың транслюминалдық ангиопластикасы) хирургиялық араласудан кейін 4 аптадан кейін, одан әрі стационарлық емдеу қажеттілігі болмаған кезде, II ФК-дан аспайтын ЖСЖ кезінде және болжамды қолайсыз және жүрек ырғағы мен өткізгіштігінің ауыр бұзылулары болмаған кезде;

5) аорто - және маммарокоронарлық шунттау, коронарлық артериялардың транслюминалдық ангиопластикасы операциясынан кейін (1 жыл және одан көп), айтарлықтай дене жүктемелері кезінде (I-II ФК) стенокардия ұстамалары болмаған кезде, компенсация жағдайында немесе I ФК төмен ЖСЖ, жүрек ырғағының бұзылуынсыз (климаттық емдеу, бальнеоемдеу).

5. Функционалдық-қалпына келтіру кезеңіндегі миокард инфарктісі:

- 1) II ФК төмен ЖСЖ кезінде инфаркттан кейінгі тыртықтың (I-III ФК) қалыптасуын, жүрек ырғағы мен өткізгіштігінің айқын немесе болжамдық қолайсыз бұзылуларының болмауын көрсететін электрокардиограмманың тұрақтандырылған өзгерістерімен ауыр асқынуларсыз өткен ірі ошақты (трансмуралдық), ұсақ ошақты, бастапқы, қайталама (оңалту бөлімшелерімен);
- 2) I) тармақшадағыдай, бірақ I-II дәрежелі артериялық гипертензиямен үйлесімде, органдар мен жүйелер функцияларының айқын бұзылуларынсыз ремиссия сатысында басқа да қосалқы аурулар болған кезде және II ФК-дан аспайтын ЖСЖ (оңалту бөлімшелерімен);
- 3) жүрек аневризмасы, сирек, жеңіл ұстамалары бар қолқа жүрек ырғағы мен өткізгіштігінің қолайсыз бұзылуларынсыз стенокардия (I-II ФК);
- 4) жүрек аневризмасын, адгезивті перикардитке байланысты перикардэктомияны, қатерсіз жүрек ісіктерінен, кардиомиопатияны хирургиялық емдеуден кейінгі, операциядан кейін 1,5 айдан кейін, I ФК-дан төмен ЖСЖ және жүрек ырғағының бұзылулары болмаған кездегі жай-күй (оңалту бөлімшелерімен);
- 5) қолқаға операциялық араласудың салдары, оның тұрақты компенсация кезінде және одан әрі хирургиялық емдеу қажеттілігі болмаған кезде (операциядан кейін 1,5-2 айдан кейін) висцералдық тармақтарда (аневризманы резекциялау, коарктация, созылмалы абдоминалдық ишемия және вазореналды гипертензия бойынша операцияларды протездеу).

6. Кардиосклероз:

- 1) инфаркттан кейінгі (1 жыл және одан көп) стенокардия ұстамаларынсыз немесе сирек ауыр емес ұстамалармен (III ФК), жүрек ырғағының бұзылуларынсыз, I ФК төмен ЖСЖ кезінде (климаттық емдеу);
- 2) I) тармақшадағы жағдаймен бірдей, бірақ артериялық гипертензиямен I-II ФК;
- 3) жүрек ырғағының және өткізгіштігінің болжамдық қолайсыз бұзылуларынсыз, сирек (аптасына 1-2 рет), II ФК төмен ЖСЖ кезінде стенокардияның жеңіл өтелетін ұстамалары бар, жалпы қанағаттанарлық жағдайда кемінде 3 ай бұрын алғашқы немесе қайталанған ірі ошақтық немесе ұсақ ошақтық инфаркттан кейінгі жай-күй.

3-тарау. Артериялық гипертензия

7. Артериялық гипертензия:

- 1) I және II дәрежелі қан тамырлары криздері және ми, жүрек, бүйрек тамырларының айқын атеросклерозы болмаған кезде, жүрек ырғағы мен өткізгіштігінің ауыр бұзылуларынсыз, ЖСЖ I ФК төмен кезінде (климаттық емдеу, бальнеоөмдеу);
- 2) II дәрежелі ауыр гипертониялық криз болмаған кезде, ми, Коронарлық қан ағымының және бүйрек функциясының елеулі бұзылуынсыз.

8. Соматоформды вегетативті дисфункция (гипертониялық, гипотензивті, кардиологиялық және аралас формалар):

- 1) тұрақты, айқын байқалатын вегето-қантaмырлары болмаған кезде жүрек ырғағының бұзылуы мен бұзылулары (климаттық емдеу, бальнеоөмдеу);
- 2) тұрақты, айқын байқалатын вегето-тамырлық бұзылулар және жүрек ырғағының бұзылулары болған кезде;
- 3) кардиомиопатия;
- 4) болжамдық қолайсыз жағдайларсыз I ФК-дан төмен ЖСЖ кезінде жүрек ырғағы мен өткізгіштігінің бұзылуы (жүрек сирек жалғыз экстрасистолалар және аяқтың ішінара блокадасы Гажа) (климаттық емдеу, бальнеоөмдеу);
- 5) II ФК-дан төмен ЖСЖ кезінде.

4-тарау. Перифериялық артериялар мен көктамырлардың аурулары

9. Аяқ-қол тамырларының облитерациялайтын атеросклерозы және жаралары болмаған кезде іш қуысы аортасының терминалдық бөлімі және гангреноз (күкіртті сутекті сулармен бальнеоөмдеу).
10. Тромбангиит, облитерациялайтын эндартериит бұзылуы бар III сатыдағы аяқ-қолдардың қанайналымы кезеңінде жалпылауға бейімділік болмаған кезде тұрақты ремиссия тромбоз процесі, асқыну, вазомоторлық бұзылулардың айқын білінуі (күкіртті сутекті сулармен бальнеоөмдеу).
11. Реконструктивті операциялардан кейінгі жағдай (6 аптадан кейін тұрақты және компенсацияланған қанайналымы кезінде тамырлардың облитерациялайтын аурулары себебінен қолқаның құрсақ бөлімінде және аяқ артерияларында (оңалту бөлімшелерімен).
12. Флебиттің, аяқ тромбофлебитінің қалдық құбылыстары:

- 1) жігі және жігі құбылыстар аяқталғаннан кейін, терең тромбоздардан кейін 4 айдан ерте емес және жер үсті тромбоздарынан кейін 2 айдан кейін (күкіртті сутекті және радонды сулармен бальнеоemdeу);
- 2) веноздық жеткіліксіздігі және терінің трофикалық ақаулары бар (ойық жаралар, инфильтраттар) (радонды сулармен бальнеоemdeу, балшықпен емдеу).

13. II-III сатыдағы созылмалы веноздық жеткіліксіздігі бар варикозды аурулар (күкіртсутекті және радонды сулармен бальнеоemdeу).

14. Веналық қанайналымның орнын толтыру кезінде варикозды аурулар және посттромбофлебиялық синдром (оңалту бөлімшелерімен) салдарынан аяқ-қолдардың магистралдық веналарына операциялық араласулардан кейінгі (4-6 аптадан кейін) жай-күй.

5-тарау. Тыныс алу мүшелерінің аурулары

15. Ауыр немесе асқынған ағымда қабыну процесінің кең аумағы бар пневмониядан кейінгі жағдай (климаттық емдеу).

16. Астенизациямен, өкпедегі қалдық қабыну өзгерістерінің клиникалық және рентгенологиялық белгілерімен, тыныс алу жеткіліксіздігі I дәрежеден төмен (климаттық емдеу) ұзаққа созылған (8 аптадан астам) пневмониядан кейінгі жай-күй.

17. Тыныс алу кезінде мол қақырықтың бөлінуімен қатар жүретін бронхоэктаздарсыз ремиссия фазасындағы созылмалы бронхит I дәрежеден төмен (климаттық емдеу).

18. Тыныс алу кезінде мол қақырықтың бөлінуімен қатар жүретін бронхоэктаздарсыз ремиссия фазасындағы созылмалы бронхит II дәрежеден төмен.

19. Ремиссия фазасындағы трахеиттер, трахеобронхиттер, оның ішінде кәсіби сипаттағы, улы және шаң этиологиясы тыныс алу жеткіліксіздігі кезінде I дәрежеден төмен (климаттық емдеу (таулы жерлерде орналасқандарды қоспағанда)).

20. Тыныс алу жеткіліксіздігі кезінде II дәрежеден жоғары емес тұрақты немесе тұрақсыз ремиссия фазасындағы созылмалы обструктивті ауру, II дәрежелі өкпе жеткіліксіздігі бар өкпе жүрегі және I ФК-дан төмен ЖСЖ.

21. Іріңдеу процестеріне, туа біткен патологияға, қатерсіз ісіктерге байланысты өкпеге операциялық араласудан кейінгі, сондай-ақ операциядан кейінгі күшейтілген тыртық кезінде кеуде қуысына енетін жаралардан кейінгі, операция нәтижесінде бұзылған ағзаның негізгі жүйелерінің функционалдық жай-күйін жеткілікті өтеуден кейінгі жай-күй:

- 1) операциядан кейін 3-4 айдан ерте емес, өкпе I дәрежеден төмен, ЖСЖ I ДШ төмен (климаттық емдеу);
- 2) операциядан кейін 6 айдан ерте емес, өкпе жеткіліксіздігі кезінде II дәрежеден төмен, ЖСЖ I ФК төмен.

22. Плевралық адгезиялар құрғақ және экссудативті плеврит, плевропневмония (климаттық емдеу).

23. Бронх демікпесі (атопиялық, инфекциялық-аллергиялық түрлері):

- 1) I дәрежеден төмен өкпе жеткіліксіздігі кезінде ЖСЖ I ФК сатысынан жоғары (климаттық емдеу);
- 2) II дәрежеден төмен өкпе жеткіліксіздігі кезінде ЖСЖ I ФК-дан жоғары, гормоналды терапияны тоқтатқаннан кейін 2 айдан кейін.

24. Бронхоэктатикалық ауру:

- 1) шектеулі инфильтративті жағдайларда ремиссия фазасында іріңді мол қақырықты бөлусіз өзгерістер, тыныс алу жеткіліксіздігі I дәрежеден төмен, бейімділіксіз қан түкіру (климаттық емдеу);
- 2) II дәрежелі тыныс алу жеткіліксіздігі кезінде, гемоптизге бейімділіксіз.

25. Жалпы қанағаттанарлық жағдайда және I дәрежеден жоғары емес тыныс алу жеткіліксіздігі кезінде жергілікті пневмокониоздар, пневмосклероз:

- 1) қатар жүретін қабыну ауруларының салдары ретінде тыныс алу органдарындағы созылмалы процестер қатар жүреді аурулар (климаттық емдеу);
- 2) тыныс алу кезінде олардың асқынуы болмаған кезде I дәрежеден төмен жеткіліксіздік (климаттық емдеу);
- 3) диффузиялық пневмосклероз және тыныс алу II дәрежелі жеткіліксіздік.

26. Тұрақты және ұзақ ремиссия кезіндегі метатуберкулезді пневмофиброздар (климаттық емдеу).

27. Ремиссия фазасында респираторлық аллергиядың басым көріністері бар поллиноздар (климаттық емдеу).

6-тарау. Ас қорыту мүшелерінің аурулары

28. Асқыну фазасынан тыс жеңіл және ауырлығы орташа дәрежедегі эзофагитпен және эзофагитсіз гастроэзофагеалдық рефлюкс (бальнеоёмдеу, климаттық емдеу).
29. Созылмалы гастрит (бальнеоёмдеу, климаттық емдеу).
30. I-II дәрежелі Гастроптоз (бальнеоёмдеу, климаттық емдеу).
31. Асқазанның моторлы функциясының бұзылуынсыз, қан кетуге, пенетрацияға және малигнизацияға бейімділігінсіз ремиссия немесе өшіп бара жатқан асқыну фазасындағы асқазанның, он екі елі ішектің ойық жара ауруы (бальнеоёмдеу, климаттық емдеу).
32. Асқазан резекциясынан кейін кемінде 2 айдан кейін жеңіл және орташа ауырлықтағы жалпы бұзылулары (демпинг - және гипогликемиялық синдромдар) бар ойық жара ауруы себебінен операция жасалған асқазанның аурулары, астениялық синдром (бальнеоёмдеу, климаттық емдеу).
33. Созылмалы колиттер, этиологиясы әртүрлі энтероколиттер (туберкулездік, стеноздаушы, ойық жаралы, бактериялық және паразитарлық колиттерден басқа) (бальнеоёмдеу, климаттық емдеу).
34. Қалдықты құбылыстар болған кезде жіті вирустық гепатитке шалдыққаннан кейінгі жай-күй (климаттық емдеу).
35. Жалпы қанағаттанарлық жағдайда, бауырдың функционалдық сынамаларының елеусіз ауытқулары кезінде, белсенді емес фазада әртүрлі этиологиядағы созылмалы гепатиттер және бауырдың уытты-химиялық зақымдануының қалдық құбылыстары (климаттық емдеу).
36. Өт жолдары мен өт қабының ремиссиясы мен дискинезиясы фазасындағы созылмалы холециститтер (бальнеоёмдеу, климаттық емдеу).
37. Хирургиялық араласуды талап ететін нысандарды қоспағанда, өт тасы ауруы (көп немесе ірі жеке конкременттер, өт жолдарының обтурациясы) (бальнеоёмдеу, климаттық емдеу).
38. Операциядан кейінгі тыртықтың жалпы қанағаттанарлық жағдайы кезінде өт жолдарында операциядан кейінгі жай-күй (бальнеоёмдеу, климаттық емдеу).
39. Асқынудан тыс компенсацияланған сатыдағы созылмалы панкреатит (бальнеоёмдеу, климаттық емдеу).
40. Жалпы қанағаттанарлық жай-күй, айқын ауырсыну синдромынсыз және функционалдық бұзылуларсыз операциядан кейінгі бекіген тыртық кезіндегі ұйқы безіндегі операциядан кейінгі жай-күй (бальнеоёмдеу, климаттық емдеу, балшықпен емдеу).
41. Ішінара ішек өтімсіздігі белгілерінсіз (бальнеоёмдеу, климаттық емдеу) белсенді емес фазадағы іш қуысы ағзаларының перивисцериттері (туберкулездік емес сипаттағы).

7-тарау. Зат алмасу және эндокриндік жүйе аурулары

42. I-III дәрежелі алименттік-Конституциялық алғашқы семіздік, II ФК-дан жоғары ЖСЖ құбылыстарынсыз (бальнеоёмдеу, климаттық емдеу).
43. Компенсация немесе субкомпенсация жағдайындағы қант диабеті (аш қарынға гликемия 6,0-6,5 ммоль /л шегінде, постпранциальды гликемия 7,5-9,0 ммоль/л):
- 1) жеңіл және орташа ауырлықтағы қант диабеті кетоацидозға бейімділіксіз тұрақты өтемақы және гипогликемиялық жай-күйлерге (бальнеоёмдеу);
  - 2) тұрақты ағымы бар ауыр дәрежедегі қант диабеті ауру және метаболизм процестерін тұрақты өтеу (климаттық емдеу).
44. Ремиссия сатысындағы подагра буындарының қабілетімен (бальнеоёмдеу, климаттық емдеу).
45. Жеңіл және орташа ауырлықтағы диффузды уытты зоб, дәрі-дәрмекпен өтелген (бальнеоёмдеу, климаттық емдеу).

8-тарау. Нерв жүйесінің аурулары

46. Сирек ұстамалары бар үш тармақты және тіл-жұтқыншақ нервтерінің невралгиясы (бальнеоёмдеу, климаттық емдеу, балшықпен емдеу).
47. Бет нервінің невриті мен невропатиясы (инфекциялық және ишемиялық шығу тегі), ерте және кеш кезеңдер, контрактураны қоса алғанда, 2 айдан кейін және аурудың басталуынан кейін (бальнеоёмдеу, климаттық емдеу, балшықпен емдеу).

48. Бел-құйымшақ, иық өрімдерінің, мойын, кеуде, бел-құйымшақ түбіршектерінің, жоғарғы және төменгі аяқ-қолдардың жекелеген нервтерінің қабыну сипатындағы 2 айдан кейін және жіті кезең аяқталғаннан кейін зақымдануы, туннель синдромдары (бальнеоёмдеу, балшықпен емдеу).

49. Инфекциялық полиневрит: интоксикация, токсикоинфекция, қант диабеті, аллергия кезіндегі, сондай-ақ толық емес ремиссия сатысындағы немесе 3-4 айдан кейін ұзаққа созылған асқыну кезіндегі дәрілік заттармен туындаған полиневропатия; ерте немесе кеш қалпына келтіру кезеңінде, созылмалы ағымда, өзіне-өзі қызмет көрсету және өз бетінше қозғалу жағдайындағы қалдық құбылыстарда (бальнеоёмдеу, балшықпен емдеу).

50. Ремиссия немесе регресс сатысында жатыр мойны омыртқасының остеохондрозына байланысты церебральды тамыр синдромдары (жатыр мойнының артқы симпатикалық синдромы және басқалары) сирек криздер (бальнеоёмдеу, балшықпен емдеу).

51. Мойын және кеуде омыртқаларының омыртқааралық дискілерінің дегенерациясынан туындаған бұлшықет-тоникалық, вегетативті-тамырлы, вегетативті-висцеральды немесе нейродистрофиялық көріністері бар рефлекторлық синдромдар (алдыңғы саты бұлшықетінің, иық-жауырын периартрозының синдромдары және басқалары) (бальнеоёмдеу, балшықпен емдеу).

52. Бел омыртқасының омыртқааралық дискілерінің дегенерациясына байланысты бұлшықет-тоникалық, вегетативті-тамырлы немесе нейродистрофиялық көріністері бар лумбалгия, лумбоишиалгия (синдром: алмұрт тәрізді бұлшықет, жамбас немесе тізе буынының периартрозы, кокцигодиния және басқалар), орташа және әлсіз білінетін аурулары бар (бальнеоёмдеу, балшықпен емдеу).

53. Дискілерді секвестрлеу, өзіне-өзі қызмет көрсету және өз бетінше қозғалу (бальнеоёмдеу, балшықпен емдеу) болмаған жағдайда, орташа және әлсіз білінетін аурулары бар дискогенді радикулиттер, түбіршекті-тамыр синдромы (радикулоишемия).

54. Постламинэктомиялық синдром, моно -, би - және полирадикулярлық синдромы бар диск жарығын алып тастағаннан кейінгі жағдай, орташа және жұмсақ ауырсынумен, радикулоишемия синдромы, радикуломиелоишемия, жылқы құйрығы, ламинэктомиядан кейін 3 айдан кейін, алдыңғы спондилодез 6 айдан кейін, өз бетінше жүріп-тұру және өзіне-өзі қызмет көрсету жағдайлары (бальнеоёмдеу, балшықпен емдеу).

55. Өзіне-өзі қызмет көрсету және өз бетінше жүріп-тұру шартымен, қозғалыс және сезімтал бұзылулармен, ауырсыну синдромдарымен, функцияны тұрақты қалпына келтіру белгілерімен қатар жүретін түбіршектер, өрімдер, нерв бағаналары жарақаттарының жарақаттары (хирургиялық араласуды талап етпейтін, сондай-ақ операциядан кейін) жарақаттан немесе операциядан кейін 2 айдан ерте емес (бальнеоёмдеу, балшықпен емдеу) салдары.

56. Вегетативтік полиневропатия, соляриттер, жіті кезең аяқталғаннан кейін симпатоганглиониттер, сондай-ақ ангиоспастикалық, сегменттік-вегетативтік, оның ішінде кәсіби сипаттағы синдромдар (бальнеоёмдеу, балшықпен емдеу).

9-тарау. Орталық нерв жүйесінің аурулары

57. Ауру басталғаннан немесе операциялық араласудан кейін 3-6 айдан кейін ремиссия сатысындағы церебральді арахноидит (конвекситтік және артқы бассүйек нысандары) (бальнеоёмдеу, балшықпен емдеу).

58. Өзіне-өзі қызмет көрсету және өз бетінше қозғалу шартымен сирек пароксизмдері бар гипоталамикалық, вегето-тамырлық синдромдарды қоса алғанда, кене, тұмауға қарсы, вакциналық, ревматикалық және энцефалиттің басқа да нысандарынан кейінгі қалдық құбылыстар (бальнеоёмдеу, балшықпен емдеу).

59. Энцефалит және миелит жіті кезең аяқталғаннан кейін, аурудан кейін 4 айдан ерте емес, өздігінен қозғалу және өзіне-өзі қызмет көрсету мүмкіндігі кезінде, ұдайы қалпына келу белгілері және жамбас ағзалары функциясының бұзылуы болмаған кезде (бальнеоёмдеу, балшықпен емдеу).

60. Қалпына келтіру және резидуальдық кезеңдерде, сондай-ақ ортопедиялық операциялардан кейін (артродез, бұлшық еттерді ауыстырып салу және басқалар), функциялардың тұрақты қалпына келу белгілері, өзіне-өзі қызмет көрсету және өз бетінше қозғалу мүмкіндігі болған кезде бастан өткерген полиомиелиттің салдары (бальнеоёмдеу, балшықпен емдеу).

61. Өздігінен қозғалу және өзіне-өзі қызмет көрсету мүмкіндігі болған кезде операциядан кейін 4 айдан ерте емес жұлын миының экстремедулярлық қатерсіз ісіктерін жаппай алып тастаудың салдары (бальнеоёмдеу, балшықпен емдеу).

62. Жұлынның, ат құйрығының жеңіл тетра - немесе парапарезі бар жарақаттарының салдары, шектеусіз жарақаттан немесе ортопедиялық нейрохирургиялық операциядан (бальнеоємдеу, балшықпен емдеу) кейін 4 айдан кейін өзіне-өзі қызмет көрсету және өз бетінше жүріп-тұру және жамбас органдары функцияларының өрескел бұзылуы.

63. Өзіне-өзі қызмет көрсету және өздігінен қозғалу мүмкіндігі кезінде қозғалыс функцияларының Елеулі бұзылуынсыз көп склероздың айқын білінбеген түрлері.

64. Өзіне-өзі қызмет көрсетуге және өз бетінше жүріп-тұруға кедергі келтіретін қозғалыс саласындағы күрт бұзылулармен, эпилептикалық талмалармен және психикалық бұзылулармен (бальнеоємдеу, балшықпен емдеу) қатар жүрмейтін, айқын білінетін Бассүйекішілік гипертензиясыз астениялық, вегето-тамырлық, гипоталамикалық синдромдар кезінде мидың жабық (2 айдан кейін) және ашық (5 айдан кейін) жарақаттарының салдары.

10-тарау. Церебралдық-васкулярлық аурулар

65. Жиі ұстамаларсыз Мигреннің әртүрлі формалары (климаттық емдеу).

66. Ми қанайналымының бұзылуынсыз және айқын психопатологиялық бұзылуларсыз церебралдық атеросклероз (оның ішінде I-II дәрежелі артериялық гипертензиямен үйлескенде) (климаттық емдеу).

67. Қайталанған криздерсіз және I-III дәрежелі артериялық гипертензиямен ұстамадан кейін 3-4 айдан соң транзиторлы ишемия (кіші инсульт).

68. Аурудың дамуынан 2 аптадан ерте емес, бір тәулік ішінде регрессияланған ошақтық органикалық симптоматикамен өтетін ми қанайналымының өтпелі бұзылулары, ангиодистониялық церебралдық криздер.

69. Жұлын инфарктісінің салдары (эмболиялық және өзін-өзі күту, қозғалу және жамбас органдары функциясының бұзылуы шектелмей жеңіл қозғалу бұзылулары жағдайында жіті кезеңнен кейін 4 айдан кейін гематомиелиялар (бальнеоємдеу).

70. 4-6 айдан ерте емес субарахноидты, субарахноидты-паренхималық қан кетудің салдары, өзіне-өзі қызмет көрсету және тәуелсіз қозғалыс мүмкіндігі, ақыл-ойды, афазияны төмендетпей.

71. Миішілік қан құйылудың (геморрагиялық инсульттің) 4-6 айдан ерте емес, өзіне-өзі қызмет көрсету және өздігінен қозғалу мүмкіндігі кезінде, ақыл-ойды, афазияны төмендетпей және операциялық араласуды талап етпейтін салдарлары.

72. Бітелу немесе церебральды стеноздың салдары қалпына келтіру кезеңінде 4-6 айдан ерте емес, өзіне-өзі қызмет көрсету және өздігінен қозғалу мүмкіндігі кезінде, интеллектіні, афазияны төмендетпей-ақ магистралдық артериялар, ми артериялары (ми инфарктісі).

73. 1-2 апта ішінде толық немесе ішінара регрессияланған орташа және айқын емес ошақтық органикалық неврологиялық симптоматикасы бар ишемиялық инсульттардың нысандары.

74. Операциядан кейінгі қалдық асқынуларсыз немесе операциядан кейінгі 6 аптадан ерте емес 2 апта ішінде толық немесе ішінара регрессияланған ошақтық органикалық неврологиялық симптоматикасы бар мойын мен бастың магистралдық артерияларындағы операциялардан немесе экстра және (немесе) интракраниалдық анастомоздардан кейінгі жай-күй.

11-тарау. Нерв жүйесінің басқа да аурулары

75. Неврастения (гипер-және гипостениялық түрлері, тітіркену әлсіздігі) және невроз тәрізді жай-күйлер, инфекциямен, интоксикациямен, жарақатпен, эндокриндік бұзылулармен негізделген соматоформды вегетативті дисфункция (бальнеоємдеу, балшықпен емдеу).

76. Рейно ауруы (I-III сатыдағы), ганглионарлы, вибрациялық және басқа да шығу тегі Рейно синдромы (бальнеоємдеу, балшықпен емдеу).

77. Үдемелі бұлшықет дистрофиясы (өзіне-өзі қызмет көрсетуді және қозғалу қабілеті мен психикасының бұзылуын шектемей орталық нерв жүйесінің нерв және жұлын амиотрофиясы, дегенеративті аурулары) (радон суларымен бальнеоємдеу).

78. Жіті кезең аяқталғаннан кейінгі уытты энцефалопатия, Рейно синдромымен, вегетативті полиневропатиялармен, бұлшықет бұзылыстарымен қатар жүретін жергілікті және аралас дірілдің әсерінен I-III сатыдағы діріл ауруы: жазу спазм, басқа этиологиядағы вегетативті полиневропатиялар.

12-тарау. Сүйек-бұлшықет жүйесінің аурулары

79. I ФК-дан төмен ЖСЖ кезінде жүрек тарапынан жіті және жіті құбылыстар аяқталғаннан кейін 8-10 айдан ерте емес ревматикалық полиартриттің зардаптары (күкіртті сутекті және азотты-термалды сулармен бальнеоemdeу, балшықпен емдеу).

80. Өзіне-өзі қызмет көрсету және өз бетінше қозғалу мүмкіндігі кезінде процестің ең аз және орташа белсенділігі бар белсенді емес фазадағы ревматоидты артрит (бальнеоemdeу, балшықпен емдеу).

81. Процестің белсенділік белгілері жоқ (бальнеоemdeу, балшықпен емдеу) белгілі бір этиологиядағы инфекциялық Полиартрит (тұмаудан кейінгі, дифтоздан кейінгі, бруцеллездік және басқалар).

82. Қайталама синовиті бар және онсыз остеоартроздар (бальнеоemdeу, балшықпен емдеу).

83. Буын ішіндегі зақымданулардан, буын маңындағы сынықтардан және ұзақ иммобилизациядан кейінгі буындардың жарақаттан кейінгі контрактуралары (бальнеоemdeу, балшықпен емдеу).

84. Спондилез, спондилоартроз, омыртқа қозғалғыштығын күрт шектемейтін, жергілікті және шағылысқан синдромдармен (бальнеоemdeу, балшықпен емдеу) бірге жүретін аралықаралық артроз.

85. Науқастың өз бетінше қозғалуы жағдайында қайталама неврологиялық бұзылулары бар және оларсыз омыртқаның остеохондрозы (бальнеоemdeу, балшықпен емдеу).

86. Анкилозды спондилоартрит (Бехтерев-Штрюмпель-Мари ауруы) науқастың өз бетінше қозғалуы және II дәрежеден төмен процесс белсенділігі жағдайында (бальнеоemdeу, балшықпен емдеу).

87. Процестің бәсеңдеу сатысындағы инфекциялық (туберкулезге қарсы) созылмалы спондилит (бальнеоemdeу, балшықпен емдеу).

88. Жыланкөз болмаған кезде және науқастың еркін жүріп-тұруы жағдайында (бальнеоemdeу, балшықпен емдеу) процестің бәсеңдеу сатысындағы омыртқааралық остеохондрит және омыртқа денесінің остеомиелиті.

89. Науқастың өз бетінше қозғалуын қиындатпайтын омыртқа сынықтарының салдары (бальнеоemdeу, балшықпен емдеу).

90. Науқастың өз бетінше қозғалуы жағдайында дене және аяқ сүйектері сынуының баяу шоғырлануымен немесе ауырсынатын сүйек кемігімен салдары (бальнеоemdeу, балшықпен емдеу).

91. Әр түрлі локализациядағы созылмалы синовиттер мен бурситтер, тендовагиниттер, ауық-ауық асқынатын және қайталама синовиттер (бальнеоemdeу, балшықпен емдеу).

92. Бұлшықеттердің, сіңірлердің, фассиялардың қабыну аурулары және әр түрлі орналасқан нейромиозит (бальнеоemdeу, балшықпен емдеу).

93. Мерзімді асқынатын (бальнеоemdeу, балшықпен емдеу) бұлшық еттердің зақымдануы (инфекциялық, уытты және жарақаттық шығу тегі).

94. Вегетативтік нерв жүйесінің асқын кернеуі және тонусының өзгеруі нәтижесінде пайда болатын эпикондилиттер, стилоидиттер (бальнеоemdeу, балшықпен емдеу).

95. Хирургиялық араласуды талап етпейтін, немесе одан кейін қалыпты дене температурасы кезінде науқастың өз бетінше қозғалуына кедергі келтірмейтін (бальнеоemdeу, балшықпен емдеу), жыланкөзсіз қайталанатын ағымы бар гематогенді, шығу тегі созылмалы остеомиелит.

96. Қол мен саусақтарды ампутациялауға байланысты микрохирургиялық операциялардан кейінгі, саусақтарды табаннан ауыстырып салу операциясынан кейінгі, сондай-ақ қол мен саусақтардың жарақаттан кейінгі деформациясы, операциядан кейін үш айдан кейін бос және аралас тері пластикасы (бальнеоemdeу, балшықпен емдеу).

97. Күйіктен кейінгі контрактуралар, оның ішінде реконструктивті операциялардан кейін, өз бетінше қозғалу және өзіне-өзі қызмет көрсету жағдайындағы күйіктен кейінгі жаралар (бальнеоemdeу, балшықпен емдеу).

98. Ұзақ емделмейтін жаралар салдарынан трофикалық жаралар (бальнеоemdeу, балшықпен емдеу).

13-тарау. Несеп-жыныс жүйесінің аурулары

99. Асқынудан тыс созылмалы пиелонефрит (бальнеоemdeу, балшықпен емдеу).

100. Туберкулез емес сипаттағы созылмалы циститтер (бальнеоemdeу, балшықпен емдеу).

101. Ремиссия сатысындағы созылмалы простатит, созылмалы везикулит, орхоэпидидимит (туберкулезге қарсы этиология) (бальнеоemdeу, балшықпен емдеу, климаттық емдеу).

102. Уролития, оның ішінде ремиссия сатысында пиелонефритпен және циститпен асқынған ауру (бальнеоemdeу, балшықпен емдеу, климаттық емдеу).

103. Несеп-тас ауруын операциялық емдеуден кейінгі жай-күй конкременттерді алғаннан кейін 1,5-2 айдан кейін (бальнеоёмдеу, балшықпен емдеу, климаттық емдеу).

14-тарау. Әйел жыныс мүшелерінің аурулары

104. Ремиссия кезеңіндегі созылмалы сальпингит, оофорит, асқынудан кейін 8 аптадан ерте емес, дененің қалыпты температурасында, лейкоциттік формулада жылжулар болмаған және эритроциттердің шөгу жылдамдығы кезінде:

- 1) аналық бездердің гормондық функциясы өзгермеген кезде (бальнеоёмдеу, балшықпен емдеу);
- 2) циклдің екі фазасының жеткіліксіздігі кезінде (аналық бездердің гипофункциясы) (бальнеоёмдеу (радон суларымен), балшықпен емдеу);
- 3) гиполютеинизм немесе ановуляция кезінде (бальнеоёмдеу радон сулары);
- 4) хирургиялық емдеуді қажет етпейтін жатыр миомасымен үйлескен кезде емдеу (бальнеоёмдеу (радон суларымен)).

105. Жедел процесс аяқталғаннан және дененің қалыпты температурасы, лейкоциттік формулада жылжудың болмауы және эритроциттердің шөгу жылдамдығы кезінде инфильтратты тығыздаудың пальпаторлы анықталатын белгілері тұрақтанғаннан кейін 4-6 аптадан ерте емес ремиссия кезеңіндегі созылмалы параметрит:

- 1) аналық бездердің гормоналды функциясы өзгермеген кезде (бальнеоёмдеу, балшықпен емдеу);
- 2) циклдің екі фазасының жеткіліксіздігі кезінде (аналық бездердің гипофункциясы) (бальнеоёмдеу (радон суларын қоспағанда), балшықпен емдеу);
- 3) гиполютеинизм немесе ановуляция кезінде (бальнеоёмдеу (радон суларымен)).

106. Жамбас перитонеалдық адгезиясы:

- 1) аналық бездердің гормоналды функциясы өзгермеген кезде (бальнеоёмдеу (радон суларымен), балшықпен емдеу);
- 2) циклдің екі фазасының жеткіліксіздігі кезінде (аналық бездердің гипофункциясы) (бальнеоёмдеу (радон суларын қоспағанда), балшықпен емдеу);
- 3) гиполютеинизм немесе ановуляция кезінде (бальнеоёмдеу (радон суларын қоспағанда)).

107. Созылмалы жамбас перитониті, жедел процесс аяқталғаннан кейін 6 аптадан ерте емес, дененің қалыпты температурасында, лейкоциттік формулада ығысулар болмаған және эритроциттердің шөгу жылдамдығы кезінде:

- 1) аналық бездердің гормоналды функциясы өзгермеген кезде (бальнеоёмдеу, балшықпен емдеу);
- 2) циклдің екі фазасының жеткіліксіздігі кезінде (аналық бездердің гипофункциясы) (бальнеоёмдеу (радон суларын қоспағанда), балшықпен емдеу);
- 3) гиполютеинизм немесе ановуляция кезінде (бальнеоёмдеу (срадон суларымен)).

108. Ремиссия кезеңіндегі созылмалы эндометрит (эндомиометрит), асқыну аяқталғаннан кейін 4 аптадан ерте емес, дененің қалыпты температурасы, лейкоциттік формулада жылжулар болмаған және эритроциттердің шөгу жылдамдығы кезінде:

- 1) аналық бездердің гормоналды функциясы өзгермеген кезде (бальнеоёмдеу, балшықпен емдеу);
- 2) циклдің екі фазасының жеткіліксіздігі кезінде (аналық бездердің гипофункциясы) (бальнеоёмдеу (радон суларын қоспағанда), балшықпен емдеу);
- 3) гиполютеинизм немесе ановуляция кезінде (бальнеоёмдеу (радон суларымен)).

109. Жатырдың дұрыс орналаспауы-тіркелген немесе субфиксияланған ретроверсия, ретрофлексия (ретродевитація), оның ішінде ішек, қуық функциясының бұзылуымен қатар жүретін қабыну процесі немесе жамбас перитонеалдық адгезиялар:

- 1) аналық бездердің гормоналды функциясы өзгермеген кезде (бальнеоёмдеу, балшықпен емдеу);
- 2) циклдің екі фазасының жеткіліксіздігі кезінде (аналық бездердің гипофункциясы) (бальнеоёмдеу (радонды және йодобромды суларды қоспағанда);
- 3) гиполютеинизм немесе ановуляция кезінде (бальнеоёмдеу (бальнеоёмдеу (радонды сумен)).

110. Жыныс мүшелерінің қабыну процесінің нәтижесінде аналық бездің дисфункциясы:

- 1) циклдің екі фазасының жеткіліксіздігі кезінде (бальнеоёмдеу (радон суларын қоспағанда), балшықпен емдеу, теңіз жағалауындағы климаттық емдеу);
- 2) гиполютеинизм түрінде салыстырмалы гиперестрогения кезінде және ановуляция (радон және йодобромды сулары бар курорттар).

111. Менструалдық функцияның бұзылуы менструацияның болмауы:

- 1) аменорея бастапқы орталық генез болмаған кезде нерв және эндокриндік жүйелердің органикалық зақымданулары (симптоматикалық емдеу);
- 2) аналық без функциясының бұзылуы салдарынан қайталама аменорея (бальнеоёмдеу (радон суларын қоспағанда), балшықпен емдеу);
- 3) жатырдағы өзгерістер салдарынан қайталама аменорея (қырнау кезінде эндометрияның базальды қабатын алып тастау), жатырішілік синехиялар (бальнеоёмдеу (радонды суларды қоспағанда), балшықпен емдеу).

112. Қабыну процесінен кейін жатырдағы немесе аналық бездегі өзгерістердің салдары ретінде сирек немесе сирек етеккір (гипоменорея, олигоменорея):

- 1) циклдің екі фазасының жеткіліксіздігі кезінде (куретаж), жатырішілік синехиялар (бальнеоёмдеу (радон суларын қоспағанда);
- 2) гиполютеинизм және ановуляция кезінде (бальнеоёмдеу (радонды сумен).

113. Қабыну процесінен кейін жатырдағы немесе аналық бездегі өзгерістер салдарынан жиі (полименорея), ауыр (гиперменорея) етеккір оралымының қысқаруы (пройоменорея) (радон суларымен бальнеоёмдеу).

114. Берілгеннен кейін тұрақты емес етеккір қабыну процесінің:

- 1) циклдің екі фазасының жеткіліксіздігі кезінде (бальнеоёмдеу (радон суларын қоспағанда), балшықпен емдеу);
- 2) гиполютеинизм кезінде (радон суларымен бальнеоёмдеу).

115. Жасанды түрде туындаған немесе мерзімінен бұрын менопаузаға байланысты жағдайлар (менопаузаның себебін анықтағаннан кейін). Аналық без ісіктерін хирургиялық емдеу нәтижесінде посткастрациялық синдром:

- 1) қатерсіз (радонды бальнеоёмдеу сулар);
- 2) қатерлі.

116. Әйел бедеулігі:

1) созылмалы сальпингит (бальнеоёмдеу) салдарынан: аналық бездердің гормондық функциясының өзгермегені (бальнеоёмдеу, балшықпен емдеу); циклдің екі фазасының жеткіліксіздігі (бальнеоёмдеу (радонды суларды қоспағанда), балшықпен емдеу); гиполютеинизм және ановуляция (радонды сумен бальнеоёмдеу сулар);

2) жатыр түтіктерінің жиырылу белсенділігінің болмауы немесе төмендеуі (күкіртсутекті және азот-термалды сулармен бальнеоёмдеу) салдарынан функционалдық құбыр бедеулігі;

жатыр түтіктерінің жиырылу белсенділігінің жоғарылауы немесе дискоординациясы (радон суларымен бальнеоёмдеу).

117. Ұлғаю белгілері жоқ жатырға, түтіктерге, аналық бездерге операциялардан кейінгі инфилтрат, процесті тұрақтандыру, дененің қалыпты температурасы, лейкоцитарлық формулада жылжудың болмауы және эритроциттердің шөгу жылдамдығы (операциядан кейін 6-8 аптадан ерте емес) (радонды сулармен бальнеоёмдеу).

15-тарау. Тері аурулары

118. Стационарлық және регрессивті сатыдағы шектеулі және таралған күзгі-қысқы және көктемгі-жазғы Нысандар: ремиссия сатысындағы артропатиялық нысан, буындардың сақталған функциясы кезіндегі артралгия және бастапқы артроз (бальнеоёмдеу).

119. Шектелген, диффузды, созылмалы сатыдағы Нейродермит (атопиялық дерматит) (экссудативті түрді қоспағанда) (бальнеоёмдеу).

120. Созылмалы сатыдағы шынайы және себорейлік Экзема, қысқы түрі (күкіртті сутекті және радонды сулармен бальнеоёмдеу).

121. Склеродерма:

1) қаңылтыр, шектеулі және белсенді емес сатыда таралған (күкіртсутекті және радонды сулармен бальнеоёмдеу);

2) дәрі-дәрмекпен емдеу курсынан кейін белсенді емес кезеңде тірек-қимыл аппараты зақымданған жүйелі (күкіртті сутекті және радонды сулармен бальнеоёмдеу).

16-тарау. Қан аурулары және созылмалы уланулар

122. Ауыр аурулардың (қатерлі ісіктерден басқа), операциялардың нәтижесінде дамыған темір тапшылығы анемиясы, стационар жағдайында емдеуді талап етпейтін созылмалы геморрагиялық анемия (климаттық емдеу).

123. В12 анемиясы-жалпы көктем мен күзде қанағаттанарлық жағдайда тапшы, пернициозды, фолий тапшылығы (көктем мен күзде климаттық емдеу).

124. Жалпы қанағаттанарлық жағдайдағы гемолитикалық анемия.

125. Апластикалық синдромның өршуі болмаған кездегі апластикалық, гипопластикалық анемия.

126. Жалпы қанағаттанарлық жай-күйдегі жеңіл және орташа ауырлықтағы тромбоцитопениялық пурпура

127. Созылмалы лейкоздар (лимфолейкоз, миелолейкоз, сублейкемиялық миелоз), тұрақты клиникалық және гематологиялық компенсация кезінде баяу үдемелі бастапқы сатыдағы эритремия (көктемде және күзде климаттық емдеу).

128. Науқастың жалпы қанағаттанарлық жай-күйі кезінде қалыптасу, қалпына келу (тұрақтандыру) сатысындағы III дәрежелі созылмалы сәулелік ауру (көктемде және күзде климаттық емдеу, күкіртті сутекті сулармен бальнеоёмдеу).

17-тарау. Көру мүшелерінің аурулары

129. Бастапқы және дамыған сатылардағы бастапқы Глаукома, көзішілік қысымның қалыпты деңгейі (окулистің қорытындысымен (климаттық емдеу).

130. Көздің ауыр жарақаттары, контузиялары және күйіктері бойынша реконструктивті операциялардан кейінгі жай-күйлер (климаттық емдеу).

131. Жасанды көз бұршағын имплантациялаумен жас және травматикалық катаракталарды хирургиялық түзетуден кейінгі жай-күйлер (климаттық емдеу).

132. Дистрофиялық сипаттағы торқабықтың аурулары, ағзаның үдемейтін жалпы компенсацияланған жай-күйіндегі көру нервінің ішінара атрофиясы (климаттық емдеу).

Ескертпе: науқастарды санаторийлік-курорттық емделуге жіберуге болмайтын қарсы көрсетілімдер:

1. Жіті сатысындағы барлық аурулар, асқыну сатысындағы немесе жітірінді үдерістермен асқынған созылмалы аурулар.

2. Оқшаулау мерзімі аяқталғанға дейін жіті инфекциялық аурулар, бациллаласымалдау (күл мен ішек инфекцияларына қатысты).

3. Жіті және инфекциялық түрдегі барлық венерологиялық аурулар.

4. Психикалық аурулар, нашакорлықтың барлық түрлері, созылмалы маскүнемдік, эпилепсия.

5. Қатерлі ісіктер.

6. Жіті сатысындағы және асқыну сатысындағы барлық қан аурулары.

7. Кез келген түрдегі кахексия, ішкі мүшелердің амилоидозы.

8. Стационарлық емделуді немесе хирургиялық әрекетті талап ететін, сондай-ақ өз еркімен қозғалу мүмкіндігі жоқ, тұрақты күтімге мұқтаж (мамандандырылған санаторийге жіберілетін бел науқастарынан басқа) барлық науқастар.

9. Кез келген этиологиядағы эхинококк.

10. Әртүрлі жағдайлардан пайда болатын жиі қайталанатын немесе көп қан кетулер.

11. Қалыпты жүктілік.

12. Белсенді сатысындағы барлық туберкулез түрлері.

13. Көз бен терінің барлық инфекциялық және паразиттік аурулары.

14. Тырыспа талмалар және олардың баламалары, тәртібі мен әлеуметтік бейімделуінің айқын байқалатын бұзылыстары бар адамның патологиялық дамуы, ақыл-ес кемістігі.

15. Белсенді (II-III дәрежелі белсенділік) сатысындағы ревматикалық эндомиокардит.

16. Инфекциялық-аллергиялық миокардит (Абрамов-Фидлердің және ауырлығы бойынша оған жақын).

17. I сатыдан жоғары (бальнеоємдеу, балшықпен емдеу және таудағы курорттарда орналасқан санаторийлер үшін), II сатыдан жоғары (барлық санаторийлер үшін) қанайналым әлсіздігі.

18. Блокадалар: Гис будасы тармақшаларының толық, екібудалы блокада және ырғақтың басқа да бұзылыстарымен қоса болатын (бальнеоємдеу, балшықпен емдеу және таудағы курорттарда орналасқан санаторийлер үшін), толық атриовентрикулярлық (барлық санаторийлер үшін).

19. Тахикардияның жиі ұстамалары (бальнеоємдеу, балшықпен емдеу және таудағы курорттарда орналасқан санаторийлер үшін), II сатыдан жоғары қанайналым әлсіздігімен жыбырлақ аритмия, жиі (5 мин-1 көп) политоқты экстрасистолия, ырғақтың күрделі бұзылысының сақталуымен ырғақтың жасанды жүргізушісі (барлық санаторийлік-курорттық ұйымдар үшін).

20. Жүректің ишемиялық ауруы:

жіті миокард инфаркті;

кернеу және тыныштық күйдегі (IV ФК) стенокардияның жиі ұстамалары немесе сол жақ қарынша әлсіздігі (жүрек демікпесі).

21. Қатерлі өтетін артериялық гипертензия, ЖСЖ II ФК-дан жоғары кезінде, жүрек ырғағы мен өткізгіштігінің ауыр бұзылыстары болған, бүйректің азот бөлу функциясының бұзылысы кезінде жақында миокард инфарктіне немесе инсультке шалдыққан III дәрежелі артериялық гипертензия.

22. Перифериялық қан ағу декомпенсациясымен, жаралардың, гангренаның болуымен аяқ қан тамырларының атеросклерозы.

23. Көшпелі тромбофлебит қоса болған кезде, жаңа ойық жараланулар, гангрена болған кезде таралуға бейім облитерацияланған тромбангиит (эндоартериит).

24. Тромбоэмболиялық ауру.

25. Созылмалы диффузды бронхиттер, асқыну сатысындағы пневмония, пневмосклероз, өкпе эмфиземасы, II дәрежедегі өкпе әлсіздігі II ФК-дан жоғары, сондай-ақ асқыну сатысындағы ЖСЖ қоса болатын пневмокониоздар.

26. Бронхоэктаздар, іріңді қақырық пен қан түкірудің көп бөлінуі қоса болатын науқастардың күрт азуы кезіндегі созылмалы абсцесстер.

27. Спонтанды пневмоторакс, өкпе артериясының созылмалы қайталана беретін тромбозмболия түрі, өкпенің үлкен көлемді солитарлы кисталары, жиі іріңдеумен өкпенің кистозды гипоплазиялары.

28. Жиі қайталанатын және ауыр ұстамалармен, сондай-ақ гормондық терапия аясында да үдерістің тұрақтануынсыз тыйылатын ауырлығы орташа ұстамалармен бронх демікпесі.

29. Плевралық сары су болған кезде іріңдеу үдерістеріне байланысты тиімсіз кеңірдек-бронх жыланкөздері болған кезде өкпеге жасалған операциядан кейінгі жай-күй.

30. Асқыну сатысындағы ас қорыту мүшелерінің барлық созылмалы аурулары.

31. Созылмалы эзофагиттің ауыр түрлері, айқын байқалатын кардиалдық белгілері, рефлекторлық стенокардиясы бар рефлюкс-эзофагит, рефлюкс-эзофагиттің хирургиялық емдеуге жататын диафрагманың өңеш тесігінің жарығымен қатар келуі.

32. Өту жолдарының бұзылысымен өңештің, қақпаның және ішектің тыртықты тарылуы; өт жолдарының стриктурасы.

33. Алдыңғы 8-10 айдан бұрын болған қақпаның тарылуымен, қайталана беретін қанаумен, жара пенетрациясымен асқынған асқазан және ұлтабар жарасы, жара малигнизациясына күдіктену, Золлингер-Эллисон ауруы.

34. Асқазанға операциядан кейінгі асқыну (операциядан кейінгі жазылмайтын тыртық, жыланкөз, ілмек жетегіндегі синдром, операциядан кейінгі панкреатит, ауыр дәрежедегі демпинг-синдром, асқазан тұқылының атониясы, операциядан кейінгі гастриттің, холециститтің, гепатиттің асқынуы, постваготомиялық диареяның ауыр түрі).

35. Гастриттер: сіреспелі, Менетрие ауруы (гипертрофиялық гастрит).

36. Асқазанның сілемейлі қабатының гиперпластикалық өзгерістері (қатерлі өзгерулерді алып тастау мүмкін болмаған кезде), асқазан полипозы (2 полип және одан көп), асқазанның қанайтын жеке полиптері; соңғы бір жыл ішінде өсуге бейім кең негіздемедегі өлшемдер 1 см және одан үлкен аденоматозды полиптер.

37. Өт ағуының бұзылысымен немесе белсенді инфекция белгілерімен (дене температурасының көтерілуі және т.б.) өтетін жиі және ұзақ ауыр ұстамалары бар өт-тас ауруы, өт қабының эмпиемасы.

38. Жіті вирусты гепатиттер.

39. Бауыр циррозы.

40. Үдеріс белсенділігі қалыпты және жоғары созылмалы гепатиттер.

41. Сары аурудың барлық түрлері.

42. Үдеріс белсенділігінің белгілері, бауырдың функционалдық сынамаларының, соның ішінде АСТ мен АЛТ деңгейінің патологиялық ауытқулары, гепатиттен кейінгі гипербилирубинемиясы (21 мкмоль л-1 астам), айқын байқалатын гепатомегалиясы (оң жақ орта-бұғана сызығы бойымен бауырдың төменгі шеті қабырға имегі астынан 3 см

және одан көп шығып тұрады), өт қабының және өт жолдарының қабынуы бар вирусты гепатитке шалдыққаннан кейінгі қалдық құбылыстар.

43. Тамақтанудың айқын байқалатын бұзылысымен (азу) энтериттер мен колиттер.

44. Созылмалы дизентерия, ерекшелігі жоқ жаралы колиттер, тік немесе сигма тәрізді ішекте кеңінен жаралану үдерісімен немесе эрозия үдерісімен созылмалы жаралы колит, қан ағатын геморрой.

45. Ішек полипозы (2 полип және одан көп), соңғы бір жыл ішінде өсуге бейім кең негіздегі өлшемі 1 см және одан үлкен қан ағатын немесе аденоматоздық жеке полиптер.

46. Асқынудан кейін 2 айға жетпеген, сондай-ақ қабынған кисталармен немесе жыланкөздермен, ас қорытудың және жалпы жай-күйінің айқын байқалатын бұзылыстарымен бездің сыртқысекреторлық функциясының елеулі төмендеуімен асқынған созылмалы панкреатиттердің ауыр түрлері.

47. Екінші реттегі семіздік: гипоталамустық-гипофиздік, церебралдық, эндокриндік (органикалық генездегі) және ЖСЖ II ФК-дан жоғары болған кезде IV дәрежелі семіздіктің кез келген түрлері.

48. Энцефалопатиямен, ретинопатиямен, бүйрек әлсіздігімен немесе азумен нефроангиосклерозбен, айқын байқалатын трофикалық бұзылыстардың дамуы бар макроангиопатиямен асқынған қант диабетінің ауыр түрлері.

49. Айқын байқалатын гипергликемия (9 ммоль л-1 жоғары), кетоацидоз және дене салмағының азаюымен қатар болатын қалпына келтірілмеген қант диабеті.

50. Кетоацидозға және гипогликемия жай-күйіне бейім қант диабетінің тұрақсыз түрі.

51. Қатар болатын асқыну сатысындағы аурулардың патологиялық үдерістің қалпына келтірілмеуі және мүшелер мен жүйелер функционалдық жай-күйінің айқын байқалатын бұзылыстарының бар болуы.

52. Ауыр дәрежелі тиреотоксикоз.

53. Аурудың жіті кезеңінде, сондай-ақ қозғалу саласында кенеттен бұзылыстары (өз еркімен қозғалуға кедергі келтіретін сал) және жамбас мүшелері функцияларының бұзылысы қатар болатын нерв жүйесінің аурулары.

54. Бүйір амиотрофикалық склерозы.

55. Сирингобульбия, сирингомиелия, өз еркімен қозғалуға және өзіне-өзі қызмет көрсетуге кедергі келтіретін прогрессивті өтетін қозғалыс бұзылыстарымен ұмытшақтық склероз.

56. Жұлын жарاقاتтары мен науқастарының салдарлары:

жұлынның толық үзілуі;

жаракаттық азу;

қуықты тұрақты катетерлеуді талап ететін жіті немесе созылмалы несеп шығудың тежелуі, несепті ұстай алмау;

операциялық емдеуді талап ететін созылмалы остеомиелит;

эртүрлі жағдайлардан пайда болатын бүйрек функцияларының аса айқын байқалатын бұзылыстарымен созылмалы пиелонефрит.

57. Психика бұзылыстары бар нерв жүйесінің аурулары.

58. Көру нервісінің атаксия, кахексия және атрофия белгілері бар жұлынның семуі.

59. Қозғалыс функцияларын елеулі жоғалтумен эпилепсия талмаларымен, психикалық бұзылыстарымен бассүйегінің ауыр жарақаттану салдарлары.

60. Психопатиялар, психоздар, ауыр ипохондриялы депрессия, мезі қылатын және басқа да психопатиялық жай-күй, нашақорлық.

61. Жиі (жылына 3 реттен көп) талмалармен және психикалық бұзылыстармен эпилепсия.

62. Невр жүйесінің ісіктері (жұлынның экстремедулярлық қатерсіз ісіктерін жаппай алып тастау салдарларынан басқа: операциядан кейін кемінде 4 айдан кейін невринол, арахноидэндотелий).

63. Арахноидит, адгезивтік-кистоздық түрі, сондай-ақ эпилепсия талмалары қатар болатын түрлері, байқалатын гипертензия синдромы.

64. Көп бөлінумен, жалпы ауыр көріністерімен (гектикалық қызу, күрт азу) немесе ішкі мүшелердің амилоидозымен сүйектер, буындар зақымдануының ауыр түрлері.

65. Буындардағы үдемелі бұзылу үдерісімен, анкилоздармен, буындарда қалпына келмейтін өзгерістер кезіндегі контрактуралармен және өзіне-өзі қызмет көрсету қабілетін жоғалтқан кездегі полиартриттер.

66. Өз еркімен қозғалу мүмкіндігін жоғалтқан кездегі екінші синовитпен буындардың ауыр бұзылыстары.

67. Ірі секвестрлер немесе остеомиелит ошағында ірі бөгде дене бар кездегі созылмалы остеомиелиттер.

68. Ревматоидты артриттің септикалық түрлері, жүйені зақымдаулармен (висцериттермен) ревматоидты артрит.

69. Айқын байқалатын бүйрек әлсіздігі белгілерімен, жоғары артериялық қысыммен немес нейроретинитпен бүйректің созылмалы аурулары (созылмалы гломерулонефрит, алғашқы және екінші рет созылмалы пиелонефрит).

70. Айқын байқалатын созылмалы бүйрек әлсіздігі симптомдары бар бүйрек склерозы.

71. II сатылы және одан жоғары гидронефрозбен қатар болатын бүйрек және несеп шығару жолдарының аурулары.

72. Созылмалы бүйрек әлсіздігі симптомдары бар бүйрек поликистозы және кисталары (көптеген, үлкен солитарлы).

73. Айқын байқалатын ісінулермен және айқын байқалатын созылмалы бүйрек әлсіздігі симптомдары бар нефротикалық синдром.

74. Кез келген жағдайлардан пайда болатын макроскопиялық гематурия.

75. Жіті іріңдеу үдерістермен асқынған асқындау сатысындағы барлық урологиялық аурулар мен асқыну сатысындағы созылмалы аурулар.

76. Несеп шығарудың айқын байқалатын бұзылысымен және қалдық несептің бар болуымен үрпі стриктурасы.

77. Несепті ұстай алмау.

78. Хирургиялық емдеуді талап ететін (урологтың тексеруінен кейін) тастардың бар болуы кезіндегі несеп-тас ауруы.

79. II және III сатыдағы қуық түбі безінің қатерсіз гиперплазиясы.

80. Жиырылған қуық.

81. Қатерлі ісіктер және олардың бар болуына күдіктену.

82. Жылумен емдеу (бальнео және балшықпен емдеу) мыналар болған кезде қарсы көрсетілген:

жатыр мойынының қансырау эрозиясы;

жатыр мойынының полиптері;

жатырдың қанауы қатар болатын аурулар;

кистома және аналық без кистасы;

жатыр миомасы, эндометриоз, мастопатия;

сактосальпинкс;

қуық-ішек-қынап жыланкөзі;

әйел жыныс мүшелерінің обыр алды науқастары, сондай-ақ қатерлі ісіктер бойынша операциядан кейін.

83. Балшықпен және бальнео емдеу (радонды және йодбромды ванналарды қоспағанда) гиперэстрогения кезінде қарсы көрсетілген.

84. Асқыну сатысындағы барлық тері аурулары.

85. Бөртпе дерматоздар.

86. Бастың шаш бөлігінің, тегіс терінің, тырнақтардың саңырауқұлақ аурулары (тырнақтың пластинкасы зақымданған кезде – тиісті емдеу кезінде және микроскопияда саңырауқұлақтар жоқ болған кезде соматикалық ауруларды емдеу үшін науқастарды санаторийлерге жіберуге жол беріледі).

87. Терінің паразиттік аурулары – қышыма және т.б.

88. Терінің іріңді аурулары.

89. Тері ретикулезы (гемодермия).

90. Қызылжегі, фитодерматоздар, терінің кеш порфириясы, пигментті ксеродерма.

91. Ангиоспазм құбылыстарымен артериялық және көз іші қысымының елеулі тербелістері.

92. Жіті сатыдағы және асқыну сатысындағы барлық көз аурулары.

93. Көздің тор қабығындағы және көру нервісіндегі қанайналымының жіті бұзылыстары – емделгеннен кейін 3 айдың ішінде тор қабығы орталық артериясының, орталық көктамырдың және олардың тарамдарының тромбоздары мен эмболиялары.

94. Емделгеннен кейін 3 айдың ішінде қан кету қоса болатын көздің тор қабығындағы және тамыр қабығындағы дегенеративті үдерістер.

95. Көз түбінде өзгерістердің бар болуымен асқынған жақыннан көрушілік (кисталар, қайталанатын қан құйылулар, шыны тәрізді денедегі өзгерістер).

96. Көздің тор қабығының сырылуы: жаңадан, операция жасалмаған, табысты операция жасалған, операциядан кейін бір жыл ішінде.

97. Глаукома:

кез келген түрі мен даму сатысындағы жіті ұстамамен;

кез келген түрі мен даму сатысындағы жоғары деңгейдегі көздің ішкі қан қысымымен;

терминалды – ауырсыну синдромымен, сондай-ақ көру функцияларын жоғалтумен; екінші рет қалпына келмейтін және үдерістің асқыну түріндегі.

98. Жіті сатысындағы және асқыну сатысындағы қан жүйесінің барлық аурулары.

99. III дәрежелі сәулелік ауруы.

100. Айқын байқалатын анемия, нерв жүйесінің зақымдануы (энцефалопатия, сал) бар болған кездегі ауыр дәрежелі созылмалы уыттану, ұзаққа созылған жіті улануды емдеудің қалпына келтіру кезеңі өтуінің қайталануымен.